

"אם יאמרו אומות-העולם לישראל: [אימפריא] ליסטים אתם"

רש"י על בראשית פרק א פסוק א

אמר רבי יצחק:

לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם
שהיא מלוא ראשונה שנלטו בה ישראל
ומה טעם פתח בצראשית?

מקום (תהלים קי"א) כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גויים
שאם יאמרו אומות העולם לישראל ליסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גויים

הם אומרים להם:

כל הארץ של הקב"ה היא הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו
ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו:

שאלות על שאלתו של רש"י:

- האם שאלת רש"י היא גם על שאר סיפורי-בראשית שהם מיותרים, חלילה?
- האמנם "החודש הזה לכם" היא מצווה ראשונה בתורה?
- המענה לאומות ברור כבר מהפסוק הראשון? כל ספר בראשית למה לי?

טענת-האומות חסרת בסיס!

- טענתם מופרכת עובדתית מרש"י לך-לך יב, ו. עיינו שם!

ספר בראשית פרק יב

(ו) וַיַּעֲבֵר אַבְרָם בְּאַרְץ עַד מְקוֹם שְׁכֵם עַד אֵילֹן מוֹרְהָ וְהַפְּנִיעָנִי אֲזַ בְּאַרְץ:

רש"י שם:

והכנעני אז בארץ – היה הולך וכובש את א"י מזרעו של שם שבחלקו של שם נפלה
כשחלק נח את הארץ לבניו שנאמר (בראשית יד) ומלכי אדק מלך שלם לפיכך ויאמר
אל אברם לזרעך אתן את הארץ הזאת עתיד אני להחזירה לבניך שהם מזרעו של שם:

- ה. מעולם לא מצינו בתנ"ך עונש על כיבוש מלחמה- הרי שכיבוש אינו 'גזל'!
[כי כדור הארץ – כמוהו כ'אוטובוס' כסאות מתחלפים...]

- ו. למה לא 'אם יאמרו שבעת האומות?' 'אם יאמרו אומות העולם?!' – וכי את כל
אומות העולם כבשנו?!

גם תשובתנו לטענת האומות – צריכה ביאור:

- ז. "כל הארץ [=במובן "תבל ומלואה"] של הקב"ה היא" – והרי הנידון על "ארצות ז'
גויים" בלבד?

- ח. הסדר הלוגי היה צ"ל:

"הוא בראה" ← "היא שלי" ← "ונתנה לאשר ישר בעיניו"

- ט. מדוע נכפל סגנון-התשובה פעם בכללות ופעם נוספת בפרטות?

- י. מדוע חשוב להדגיש להם ש"ברצונו נתנה להם" – פתחון פה לטענת-קיפוח?
- יא. היכן מצינו 'רצון-אלוקי' מיוחד לתיתה להם? [האמנם כל גזלן – הקב"ה נתן לו ברצונו?]

והביאור בכל זה – מפרש הרבי :

תורת משה מיועדת ל'עם ישראל' מאז היותו לעם

שהתרחש במעמד הר סיני

או מאז יציאת מצרים שתכליתה היא: 'תעבדון את האלקים על ההר הזה'
'החודש הזה לכם' – היא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל!

כל סיפורי 'ספר בראשית' והמצוות שבו – שייכים לתקופת האבות והשבטים
בטרם היותנו ל'עם ישראל'

[מן הראוי שייכתבו בספר בפני עצמו על תולדות התפתחות האומה]

ועל כך באה התשובה:

שהפתיח 'בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ'

הוא מידע הנחוץ ל'עם ישראל' לאחר היותו לעם

כדי שתהיה בידו 'תשובה ניצחת' לטענת 'ליסטים אתם'

לולי תשובת התורה:

ישנו 'צדק מסויים' בטענת אומות העולם

[למרות השאלות המנסות לשמוט את בסיס טענתם]

כל קניין רכוש – איננו קונה את 'מהות החפץ הנמכר'

אלא רק מעניק 'זכות-שימוש' זמנית

כל 'כיבוש מלחמה' רגיל איננו מנחיל את מהות הקרקע הנכבשת

...היום של צרפת מחר של גרמניה...

לא כן כיבוש ארץ ישראל

שהפך את 'כנען' ל'הולי-לנד' – שלעולם איננה יכולה להשתייך לעם אחר

ובזה 'הופקעה' אוניברסליותו של חבל ארץ זו זכות בסיסית של כל האנושות

[אומות העולם]

[שבעת האומות אין להם טענת כיבוש מלחמה – כאמור לעיל]

ועל זה באה תשובת התורה:

'כל הארץ של הקב"ה היא' – כל כולה לעומק מהותה

לכן רק הוא ביכלתו להעניק 'קניין מהותי'

[כשייכות התינוק לאמו או שייכות העץ לאדמה]

עמים אחרים – לא הוכיחו שייכות מהותית נצחית ל'מולדתם שנכבשה'

עם ישראל מעולם לא התנתק רגשית מ'הולי לנד' שלנו

אלא שעדיין יקשו האומות:

מאחר שבעת הבריה – היה כדור הארץ אוניברסאלי (זכות אנושית פוטנציאלית)

כיצד יתכן שבברית בין הבתרים – שולל בורא העולם זכות בסיסית זו מכל האנושות?

'השופט כל הארץ לא יעשה משפט?' – 'אל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא'

על כך בא המשך תשובתנו: 'הוא ברלא ונתנה לאשר ישר בעיניו'

כבר בעת ש'בראה' מיד 'נתנה' ל'אשר ישר בעיניו' [עם ישראל]

אלא מאחר שרצה שאנחנו נכבוש אותה בעבודתנו מאלו ש'נתנה להם'

ואז תחול על 'כיבוש' זה – הקנייה מהותית נצחית!

•

שייכות הרעיון של 'שבת בראשית' ל'שמחת התורה':

[התינוק במעי אמו והמלאך המשכח]

•

השייכות ל'פתיחת התורה':

כל מהותה של התורה כיבוש שבע מידות של הבהמית והפיכתן לקדושה